

בית כנסת קריית גלילות
נוסד 1975 רז"י האזנים וז"ר 5 ראשיל"צ

כולל רב פעלים "בן איש חי"

בראשות הרח"ג חנן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "שוש איש"
סליחות / התרת נדרים
תחל שנה וברכותיה!

נַעֲבִים דִּילָךְ

הדלקת נרות: 18:42
מוצאי שבת: 19:37
מוצאי שבת ר"ת: 20:13

המלך בשדה!

ידעו שריו הנאמנים כלפי מי הדברים מכוונים ולמי המלך מחכה והלכו הם וטיכסו עצה, הלא אם כל אדם יוכל לבקש סליחה, אין משפט ואין מלוכה, כל אדם יעשה מה שליבו חפץ ביודעו שיהיה אשר יהיה, יחכה ליום המלוכה והכל יתחיל מההתחלה, הלא מלך במשפט יעמיד ארץ, התקדים מסוכן מדי, אלמלי מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו, מה נעשה? אי אפשר לתת למפגש הזה לסליחה הזאת לצאת לפועל, לסגור השערים הלא אי אפשר המלך מסתכל ומסתובב כארי בסוגר מחכה הוא לאוהביו ובדק תמיד אם השערים פתוחים ואין דרך לסגורם,

ישבו וחשבו והחליטו אם אין דרך לסגור את שערי הארמון ואת דרכי הגישה אליו בפקודה, הלא אפשר לסגור את האנשים המורדים בביתם שלא יוכלו לצאת ולבוא, וכך סברו ועשו, הלכו וסגרו את אוהביו של המלך שמו עליהם חיילים משמר בתוך משמר בביתם אין יוצא ואין בא ...

והשערים פתוחים הם, המלך מחכה יושב על כיסאו וממתין ומחכה ומצפה עובר הוא משער לשער ומשקפת בידו הדלתות פתוחות, הדרך פנויה ואיש מאוהביו לא בא.....

ממתין ומצפה, ושריו הנאמנים על ידו, הם מחכים שכל דקה תעבור שהיום יגמר, והוא סופר כל דקה...ליבו הומה ומפרפר הן קרבה השעה, הרי אם לא יבואו היום, אי אפשר כל יום לעשות כזאת הצגה... יושב, ודואג, וחושב...נדמה שכבר הבין מה מונע מאוהביו להגיע אליו נדמה שחש בליבו שמהו מעכב... אבל שייגש הוא אליהם הרי זה אי אפשר?

יושב הוא אפוף ברעיוניו, החליט שיודע הוא מה יעשה, יוצא הוא בכרכרה פתוחה ברחובה של עיר ומצווה לנגן את המנון המדינה ולתקוע לפניו בחצוצרות ושופר...הן מלך הוא, ובהישמע ההמנון הכל חייבים לצאת לפניו ולעמוד דום איש בל יעדר וכל חייל שלא ישמע להוראה זו אחת דתו למיתה...

עובר הוא ליד בתי אוהביו ומצווה לתקוע בשופר וחצוצרה, והחיילים יוצאים מהבית אחד אחד ועומדים לפניו בדום, ואז אוהביו יכולים לגשת אליו, לבקש מחילה להביע סליחה עמוקה, להתחנן לחנינה....

מלאכי השרת יודעים את השערים, אי אפשר לסגור, הולכים הם וסוגרים את האדם, סוגרים את ליבו...אבל המלך מחליט לצאת ושיתקעו לפניו בשופר, ובזמן תקיעת השופר מלאכי מעלה כבר אינם יכולים לזוז עומדים הם בדום מתוח מפני הדר גאונו של מלכו של עולם, הן חייליו הם כולם, וחייבים בכבודו, ואנו, האם נשכיל בזמן הזה, לגשת לבקש חמלה וחנינה, מלפני צור שוכן מעונה?

(הרח"ג ניר אריאל שליט"א)

כולנו מכירים את הסיפור על מנשה מלך ישראל שלא הניח עבודה זרה בעולם שלא עבד אותה, לא הניח עברה בעולם שלא עבר אותה והכל עשה "לשם שמיים" לא מתוך הנאה או תאבון רק להכעיס!!! חטא והחטיא את הרבים ומנע מישראל לעבוד את ה' בימיו, השכיח ואיבד מעם ישראל את שם ה' בתהום הנשייה על כן נקרא שמו מנשה... "וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר מילא את ירושלים מפה לפה"...

ויהי היום ומגיע מלך בבל ומוריד אותו לבבל ונגזר דינו למוות נורא להתבשל בסיר שמים את הסיר על העצים מכניסים את מנשה לבפנים ומחכים, יש לו חצי שעה להפוך למרק תימני, ומנשה שלנו מתחיל לזעוק ולקרוא לכל עבודה זרה שבעולם, הרשע הזה אינו על פיתחו של גיהנום הוא כבר בפנים ומתחיל להתבשל אבל הוא מנסה את מזלו אולי ...

כיוון שראה שלא הועיל לו כלום אמר: זוכר הייתי מה שאבי היה מקריא אותי, בצר לך ומצאוך כל הרעות האלה ושבת עד ה' אלוך... הוא במצבו במקום לבוא בטענות לעצמו, בא בטענה לקב"ה, אני זוכר שהבטיחו לי בשמך, שגם אם אהיה בשעה קשה, שהצרות שלי כבר מצאו אותי, ואני בידיים שלהם, אני יכול לקרוא אליך... הריני קורא אליך אם אתה עונה לי מוטב, ואם לא הרי אתה כאחד מהם כאחד מכל שאר האלוהויות שקראתי בשמם... והיו מלאכי השרת מסתמים חלוני רקיע שלא תעלה תפילתו, ואילו ה' חתר לו חתירה מתחת כסא הכבוד וקבל תפילתו ותשובתו והיו מלאכי השרת אומרים אדם ש... אתה מקבלו בתשובה? אמר להם, אם איני מקבלו בתשובה הריני נועל דלת בפני כל בעלי תשובה, והציל את מנשה, והשיבו לירושלים על כנפי רוח, והושיבו על כסא מלכותו....

אם כן ראינו כי ימינו של ה' פתוחה לקבל שבים, מכל מצב בכל זמן, והדרכים אל ה' תמיד פתוחות והחתירה מתחת כסא הכבוד מוכנה ומזומנה, אם כן מה מעכב אותנו מלחזור בתשובה, אין זה אלא שקל לפתוח שערי שמים, מלפתוח את הלב, אין זה אלא מפני שהמלאכים אינם סוגרים חלוני רקיע, אבל מסובבים אותנו, וסוגרים לאדם את חלונות הלב.

משל למלך שסרחו עליו כמה מאוהביו והחליטו למרוד בו, אולם הקשר נתגלה ובבית הדין נגזר עליהם עונש מיתה. והמלך אוהבם עדיין בכל ליבו אלא שאת פסק הדין אי אפשר לבטל, מה עשה? ציווה שביום עלייתו למלוכה, יום הנחת הכתר על ראשו היום שבו עלה לשלטון - יהיה יום מיוחד, וביום זה יוכל כל אדם לבוא ולבקש חנינה, לבקש סליחה, וסליחתו תתקבל, ועונשו יתבטל וישוב והיה כאחד האדם וביום זה כל שערי הארמון פתוחים לרווחה ואין רשות לאדם לסגורם עד הערב שכל מי שירצה יוכל לבוא ולבקש סליחה,

"בפיך ובלבבך לעשותו": מעשה והגיע חסיד אחד אל הרה"ק רבי משה מקוברין זיע"א ותניה בפניו את צערו: חברי ואני, יש לנו בתי מסחר באותו הרחוב ממך, זה מול זה, ושנינו מחזיקים באותה הסחורה, והנה חנותו של השני עמוסה בקונים מבוקר ועד ערב, ואילו אל חנותי כמעט ולא נכנס איש ופרנסתי בדוחק ובדלי דלות. ענה הרבי: סגולה טובה אתן לך, ואם כדברי תעשה, יתפחו בפניך שערי הפרנסה, בכל פעם כאשר אתה רואה קונה נכנס לחנותו של חברך, תן תודה לה' ותאמר בלב שלום: "ברוך אתה ה' ומפרנס לכל המשפיע פרנסה בריחוק לפלוני בן פלוני, חברי וידידי".

וכיצד אוכל לעשות כן, אמר החסיד והרי עיני רואות וכלות? אמר הרבי: תחילה הרגל את עצמך לומר כן בפיך, וסופו של הלב שיצטרף אחר כך אל הדיבור, כמו שנאמר בפסוק "בפיך" בתחילה, ואחר כך "ובלבבך", והעיקר קודם כל "לעשותו".

"ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך": צריך להבין, כיון שאמר החיים והמוות נתתי לפניך וציוה ובחרת בחיים, א"כ פשוט הוא שאם יבחר בחיים, יחיה הוא וזרעו, מדוע חוזרת התורה ואומרת למען תחיה אתה וזרעך? בפרט צריך להבין, שהרי גם זרעו מצווה ובחרת בחיים למען תחיה, א"כ יזכה לחיים מצד עצמו, מדוע התורה כוללת הבנים עם האב?

ביאר הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל: התורה מצווה עלינו שנעשה את המצוות בצורה כזו שגם בנינו ירצו לקיימם שכן לפעמים אדם יכול לקיים מצוות כמי שכפאו שד וכמי שהיה מעדיף לחיות בלעדיות, הילדים רואים היטב התנהגות זו וזה משפיע עליהם, לכן התורה מצווה "ובחרת בחיים", למען תחיה אתה וזרעך משום שכאשר הילדים יראו שאתה מקיים תורה ומצוות כמו שזוכה בהם לחיים, זה יגרום שגם להם תהיה שמחה במצוות וזה ישפיע על כל רוחניותם. בזה הסביר איך יתכן שהיו יהודים שמסרו נפשם בבואם לאמריקה על שמירת השבת ולא זכו שבניהם יישארו נאמנים לה' ולתורתו.

והסביר שאכן מסרו נפש אך ביום השישי כשבאו מהעבודה וסיפרו שאיבדו את עבודתם בגלל שמירת שבת אמרו זאת בעצב מתוך אהבה ולא אמרו זאת בשמחה שזכו ב"ה לעמוד בניסיון ולעבוד את השי"ת ועצב זה שניכר היה על פניהם נתן לבניהם את הרגשה שהם אינם יכולים לעשות את הדבר הקשה הזה, רק אביהם ביכולתו היה לעמוד בדבר קשה זה, אילו עשו זאת מתוך שמחה והיו בניהם רואים זאת שזכו לשמור השבת והכל כאין וכאפס שזכו לשמור שבת ממילא היה להם חשק ורצון להמשיך ולחיות בצורה זו. (לתת עליון)

"כי ידעתי את יצרו": אחת מן הדרכים אשר באמצעותם מנסה היצר לתעתע בבני אדם ולמנוע מהם לקיים מצוות היא על ידי הצעה לקיום מצוה אחרת בדיוק בזמן שהם עומדים לקיים מצוה אחת.

רבי שלמה מרדומסק זצ"ל הסביר כי יש להיזהר מאד שלא לשמוע לו, משום שכוונתו האמיתית של היצר היא למנוע מן האדם גם את המצווה הזאת וגם את האחרת, לכן צריך כל אחד לסיים את המצווה שבה הוא התחיל.

רגיל היה לספר בעניין זה את המעשה הבא: שנה אחת הפקיעו סוחריו האתרוגים את שערי המחירים, ולגבאי בית הכנסת לא הייתה אפשרות לשלם עבור אתרוג לציבור. החג התקרב ואתרוג אין. בלית ברירה החליטו הגבאים על אסיפת בעלי בתים, על מנת לדרוש מהעשירים שבהם לתרום לטובת קניית אתרוג.

הם הציגו את בקשתם, ובתגובה לכך קם אחד מן העשירים ואמר: "לפי דעתי, במחירים כאלו אין צריך לקנות אתרוג עבור הציבור. פתגם עממי אומר: מה עושה קהל בלי אתרוג? לא מברך, גם אנו נסתפק, אפוא, ללא אתרוג.

האם לא ראוי יותר להוציא את הסכום הזה לצורך השאת יתומה פלונית, אשר כבר במשך שנים ארוכות יושבת בביתה ושערתיה כבר החלו להלבין?..."

ראו נא נהג רבי שלמה לסיים - כבר שנים ארוכות שהיתומה הרווקה יושבת בביתה, ומעולם לא הציג אותה עשיר כי הקהילה תשיא אותה... רק כעת, כאשר החלו לדבר על מצות אתרוג, הוא 'נזכר' במצווה ההיא ובא בטענה כי מצות הכנסת כלה עולה על זו של האתרוג... ומן הפרט הזה אתה למד על הכלל כולו... (לאור הנה)

"מצאוני הרעות האלה": בחשכת הגלות סובלים היהודים מצרות וגזרות הניתכות עליהם חדשות לבקרים, והרעות הרבות מכבידות עליהן את עולן. בעניין זה מופיע בהגדה של פסח "מעשה רב" הסיפור הבא: אל רבי מאיר שמחה מדוינסק, בעל ה"אור שמח", הגיע אורח, ובדרכם לבית הכנסת חלפו על פני חזיתו של בית מפואר.

"של מי הבית הזה?", התעניין האורח. "כאן גר עורך דין", השיב הרב. תהה האורח: "איך יתכן שעורך דין גר בחווילה כה מפוארת, ואילו הרב גר בדירה פשוטה ודלה?" "מדוע אינך מבין?" - השיבו ה"אור שמח" - "הוא מתפרנס מצרות של יהודים, וכאילו יש הרבה, אני מתפרנס משמחות של יהודים, וכמה כאילו יש?...?" (לאור הנה)

"מי יעלה בהר ה'... אשר לא נשא לשווא נפשי": מלמדים אותנו חז"ל: ה' נתן לנו נשמה קדושה שבעזרתה אדם יכול להגיע למדרגות גבוהות ועליו להשתמש בה כראוי...

משל למה הדבר דומה: לחבר שנקלע לחובות וחברו גייס את כל הונו ונתן לנו צ'ק בנקאי לזמן קצוב שיתאושש מן המצב הקשה. בהגיע זמן הפירעון הגיע המלווה לבית הלווה, והנה פותח הלווה את מגירת השולחן ומוציא משם את שטר הכסף שקיבל. "הא לך", אמר הלווה, "לא השתמשתי בכסףך כלל ואני משיב לך אותו כמות שהיה במלואו".

"היתכן?!", נעלב המלווה. "אני התאמצתי והלוויתי לך סכום גדול, משכנתי את כל רכושי משום שחסתי עליך, ואתה כלל לא השתמשת בכסף אלא הוא היה מונח במגירה במשך כל הזמן הזה?... איך יכולת לעשות לי את זה?"

כך גם הנמשל לגבינו: ה' נתן לנו פיקדון - נשמה גבוהה. האם נוכל לומר שהשתמשנו בה כראוי? האם ניצלנו את הטובה שהעניק לנו הקב"ה? בדרך צחות ניתן לומר: שזוהי כוונת הפסוק "מי יעלה בהר ה'" - מיהו הראוי לעלות בהר ה'? "אשר לא נשא לשווא נפשי" - אדם שלא נשא את נפשו לשווא אלא השתמש בה כראוי.

כשהיה מגיע האדמו"ר מוויז'ניץ למיילים: "ולא נשבע למרמה" היה בוכה. לתמיהת חסידיו הסביר: כשאדם נולד משיביעים אותו תהי צדיק ואל תהי רשע. מי יכול להעיד שהוא לא נשבע למרמה...

"וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל":

שהלך משה לבית מדרשו להוכיח את עם ישראל קודם מותו. (יונתן בן עוזאל). מדוע הוצרך משה לילך לבית המדרש בכדי להוכיח את עם ישראל, כלום לא יכל להוכיחם במקום אחר, והלא בפרשת ויקהל (שמות לה, א) כשהוצרך משה לדבר עם כל עם ישראל לא כתוב שמשא הקהיל את עם ישראל בבית המדרש?

אלא מכאן רואים את גדלות משה רבינו ע"ה, שמכיוון שביקש להוכיח את עם ישראל, הלך קודם לבית המדרש כדי לעיין שוב בכל ענייני התוכחה כיצד להוכיחם בכדי שלא לפגוע בנפש יהודי, כי לזה צריך סיעתא דשמיא מיוחדת, לכן הלך לבית המדרש אשר השכינה שורה שם.

"הקהל את העם האנשים הנשים והטף": אומר רש"י והטף - למה באו? להביא שכר למביאייהם. ולכאורה מדוע התורה מצווה להביא ילדים כדי לתת שכר למביאייהם?

ויש להסביר ע"פ המעשה הבא: ר' שלמה זלמן אוירבך זצ"ל עמד ושוחח בלימוד לאחר שעור שמסר, לפתע התפרץ אל מרכז המעגל ילד קטן נעמד למול הגרש"ז ושאלה בפיו מדוע יש סדר בנעילת הנעליים קודם נועל נעל ימין ולאחר מכן נועל נעל שמאל ואילו בקשירה קודם קושר של שמאל ורק לאחר מכן קושר נעל ימין וכי מה זה משנה באיזה אופן אדם ינעל נעליו ויקשור.

חיך הגרש"ז וענה, "ילד יקר וכי באפשרותך לנעול בו זמנית את שני נעליך ולקושרם?" השיב הילד "ודאי שלא!" א"כ אמר הגרש"ז "גם כך אתה צריך לנעול ולקשור כל נעל בנפרד והקב"ה רצה לזכותך במצוה ולכן נתן סדר באופן הנעילה והקשירה וכך ללא מאמץ אתה זוכה במצוה".

כן הדבר גם במצות הקהל את האנשים והנשים חייבים לבוא, וכאשר הנשים באות ודאי יביאו עימם את ילדיהם אך הקב"ה רצה לזכות את עמ"י במצוה נוספת ולכן ציווה על הבאת הילדים כך שאלו שמביאים הילדים יזכו במצוה. כפי שנאמר: "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות..."

"אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל": יש בעם ישראל דרגות, והחשוב חשוב קודם. תחילה "ראשיכם" אח"כ "שבטיכם", "זקניכם" וכו'.

אך כאשר "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם", כשעומדים אתם לפני השי"ת, הרי מתבטלים כל ההבדלים הללו וכל אנשי השם כלא היו, והרי כולכם כאחד - "כל איש ישראל". (מהרי"ץ דושינסקי)

"ה' אלוֹקֵיךָ הוּא עוֹבֵר לִפְנֵיךָ": האור החיים פירש שה' אלקיך הוא העובר על פשעיכם. יש לבאר דהנה אמרו במדרש על הפסוק "אני עשיתי ואני אשא" אני עשיתי את יצר הרע ואני אשא את העוון, והוא על דרך שאמרו "ואשר הרעותי" שהקב"ה מתחרט שברא יצר הרע. ובזה יבואר מה שאמרו חז"ל על פסוק "ויעבור ה' על פניו ויקרא", מלמד שהקב"ה התעטף כשליח צבור (ויעבור) הוא כלשון 'עובר לפני התיבה', והכוונה 'כשליח צבור' כמו שליח ציבור המוציא את הרבים ידי חובתם.

והנה הדין הוא שמי שאינו מחויב בדבר אינו יכול להוציא את הרבים ידי חובתם, אם כן איך הקב"ה יכול להיות שליח צבור לשאת את עוון ישראל, הלא הוא אינו מחויב בתשובה. אלא כיון שהוא כביכול מתחרט של זה שברא יצר הרע, שהחרטה הוא אחד מגדרי התשובה, הוא גם יכול להוציא את ישראל. וזהו ה' אלקיך הוא העובר לפניך" שהוא עובר לפני התיבה, לשאת עון בני". (ראשי בשמים)

"ושבת עד ה' אלקיך ושמועת בקולו": משל לאדם שחטא בחטא חמור במיוחד, אין כל ספק שכל בתי המשפט שהוא יעמוד בפניהם יחיבוהו ויענישו אותו קשות. בתי משפט אלו כפופים הם לחוקים כתובים וברורים ושם מדובר במפורש על חטא זה ועל עונשו. הדרך היחידה להינצל היא להתייבב בפני המלך, לפנות אל רחמי הרבים ולבקש את מחילתו. המלך מסוגל, מפאת סיבות שונות, לחרוג מספר החוקים ולחון את הנאשם אם הוא רואה את חרטתו ואת רצונו האמיתי לשוב בתשובה ולהטיב את דרכיו.

עפ"י זה מסביר המגיד מדובנא את הפסוק: "שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעוונך". הכשלות בעוון גרם לכך ששוב אין אפשרות להינצל ע"י בתי הדין הרגילים. הדרך היחידה להינצל היא להגיע, כביכול, עד ה' עצמו, "עד ה' אלקיך", עד לפני כסא כבודו כאשר האדם מראה שהוא שב בתשובה מעומק לבו ורצונו להתחיל בחיים חדשים של עשיית רצון ה' בלב שלם, כאן טמון הסיכוי היחיד להינצל.

"ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם": או יאמר בדרך צחות, כתבו לכם, כי על פי הרוב כתיבת ספר תורה היא ע"י העשירים, אבל את קיום התורה והלימוד זאת עוזבים עבור עניים כאילו המה פטורים מזה, ולכן מהיר הכתוב, ועתה כתבו לכם, כלומר עבורכם ולמענכם, למען תקיימו ותלמדו גם אתם, את התורה, לתכלית זו כתבו, לא רק עבור העניים. (לקוטי בתר לקוטי)

"כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות": המגיד מדובנא המשיל משלו: לעת ערב, כשהרוכל עם סליו בשוק כבר מכר את מרכולתו, ולא נותרו לו אלא שאריות בלבד, והוא נחפז הביתה, הריהו נוטל את מעט האגסים שבסל האחד, ואת מעט השזיפים שבסל השני, ואת מעט התפוחים שבסל השלישי ומערבבם ביחד, נותנם בערימה אחת, ומוכרם בחצי מחיר - שהוא רוצה להיפטר מהם מהר ככל האפשר.

ולפיכך - "והיה כי תמצאנה אותן רעות רבות וצרות", כשאתה רואה ערבוביה של צרות ושונות ומשונות באות ויורדות על ישראל סימן הוא, שכבר כלתה כל הסחורה, וכבר מגיעים אל השאריות, וזה הקץ ממש, עקבתא דמשיחא, וכבר נחפזים לחזור הביתה.

ורבי שמחה בונם מפשיסחא היה מסיח לבו לפני ריבונו של עולם: הבטחת לנו על ידי רבותינו ש"אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או בדור שכולו חייב". והרי גלוי וידוע לפניך, שאם נצטרך חלילה לחכות לכולו זכאי, מי יודע אם אי פעם נגיע לכך! ובכן, ברי, שבסופו של דבר, על כורחה תבוא הגאולה בדרך האחרת "בדור שכולו חייב". ואם אף דרך זו מתמשכת כל כך, הרי זה ודאי משום שעוד מצויים בכל עיר כמה יהודים יראים ושלמים, שלא הגיעו עדיין חלילה למדרגה של כולו חייב, ובגללם הגאולה מתעכבת. ושואל אני ממך, רבונו של עולם: מה אכפת לך, שעדיין מצויים מעט יהודים יראי שמים, ומפני מה תהיה מעכב בגללם את הגאולה? (פנים לתורה)

"וה' הוא ההלך לפניך הוא יהיה עמך לא ירפך ולא יעזובך לא תירא ולא תחת": לא פעם חש האדם כי ה' עזבו, הוא הולך במחשבותיו בייאוש ותחושה של בדידות. מבטיחה התורה ואומרת: תדע שהקב"ה גם במצבים הקשים ביותר בהם אתה בטוח שהוא איננו, הוא שם. ה' איננו מרפה ממך ולעולם לא עוזב אותך!... רבי נחמן מברסלב זצ"ל אמר פעם: "כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא..." והנה סיפור יפה הממחיש זאת בצורה נפלאה: פעם נטרפה אנייה בים, והיה ניצול יחיד שנסחף עם הזרם והושלך על חופו של אי בודד שאין יד אדם שנגעה בו. מתוך מצוקה נוראה ודאגה לגורלו הוא התפלל בלהט לה' שיציל אותו. בכל יום היה סורק את האופק מקצה לקצה לראות היש מושיע!?

תשוב רעב ופצוע ניסה ואף הצליח לבנות לעצמו צריף קטן מעצים של האנייה הטרופה שנסחפו אל החוף. נחמה קטנה חשב לעצמו לפחות יהיה לו מחסה מחיות טרופות וממזג האוויר... לצריף הוא הכניס את מעט חפציו שהיטלטלו אתו בים וזה היה כל רכושו בעולם... יום אחד כאשר יצא מצריפו והלך ליער לחפש מזון להחיות את נפשו, פרצה דליקה בצריף הרעוע ממילא, והוא נשרף כליל על כל תכולתו. להבות האש גדלו והתפשטו ואיימו לשרוף את כל היער. עשן שחור היתמר אל על והכל היה אבוד - הצריף, החפצים... כל רכושו עלי אדמות.

הוא גנח בצער וכאב, ופנה בכעס לה': "למה?! איך יכולת לעשות לי את זה?! אתה מביא עלי אסון אחר אסון נטשת אותי לגמרי?! וכך מרוב בכי וייאוש נרדם. רעש מנועים של ספינה מתקרבת העירה אותו מעלפונו והנה הוא רואה עשרות אנשים יורדים ממנה. היא באה כדי להציל אותו. "איך ידעתם שאני נמצא כאן? איך הגעתם לחור הזה?!"

שאל בתמיהה את אלו שבאו להצילו. "ראינו את סימני האש והעשן ששלחת אלינו ופנינו לכאן... טוב שהיה לך שכל להבעיר אש בכמות כזו שנראה אותך..." הפטיר אחד המחלצים... הייאוש מפסיד את התקווה. דווקא בזמן שה' נראה רחוק עלינו לדעת שהוא קרוב יותר מתמיד... אל נחשוב ולו לרגע שה' איננו אתנו - הכל לטובה לפעמים שנשרף ה"בית" והכל "שחור", דווקא אז צצה הישועה ומתגלה שזה היה סימן כדי להחזיר אותנו הביתה.

כפרת הצער והבושה: "ושבת עד ה' אלקיך ושמועת בקולו".

'כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו, מוחלים לו כל עוונותיו' (ברכות יב:) אפשר להסמיק לכך את מאמר חז"ל הידוע: 'המלבין פני חברו ברבים כאילו שופך דמים' [בבא מציעא נח:]. וביארו שם בגמרא, מפני שאנו רואים כי אדם שהלבינו פניו בצורה חמורה, מסתלקת האדמימות מפניו ובמקומה באה חיוורון גדול, ונחשב כאילו נהרג וסילקו את חיותו.

מעתה תתבאר גם כוונת דברי הגמרא שפתחנו בה. לאחר שבעל העבירה מתבייש מעצמו, עד שמגיע לידי חיוורון והלם, הרי היא נחשבת כמו "מיתה" עבורו. ומאחר ש"מיתה מכפרת על עשה ועל לא תעשה" [מסכת יומא פ"ח מ"ח], שוב מוחלים לו כל עוונותיו.

אכן ברור שלא מדובר בדרגת "מחילת העוונות" מוחלטת, כי לכל היותר נחשבת הבושה והביזיון כמו "מיתה", והמיתה עצמה הלא גם כן אינה מכפרת אלא אם יש עמה "תשובה" [כמבואר במשנה שם], אבל אם מת בלא תשובה אין המיתה מכפרת כלל וכלל.

כן יש לומר לגבי כפרת "בושה" המקבילה ל"מיתה" - הבושה והמיתה אכן מכפרים על החטא, אולם בתנאי שיעשה את כל המוטל עליו מצד הלכות תשובה: ויודו, חרטה, עזיבת החטא, שהם ה'תנאים' הבסיסיים לתשובה שנעשית כדין וכהלכה.

יתכן גם, כי ה"בושה" גורמת למחילת עוונות, רק כאשר הוא מקבל את הצער והביזיון בשמחה, לשם "כפרת עוונות", או אז תועיל לו הבושה כדי שהקב"ה ימחל לו על כל עוונותיו. (פניני ה"פ איש חי")

"ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם": משל למה הדבר דומה: אדם בריא הרוצה לאכול מאכל, הרי הוא נוטלו בפיו ואוכל. לעומתו החלש או הקטן, זקוק הוא לאחרים שיאכילוהו. אך גם הם ביכולתם רק לשים את המאכל בפיו, אולם לבלוע אותו - צריך הוא בעצמו. כך אחר מתן תורה, שלח השי"ת את משה רבינו לתת לבני ישראל וללמדה - "שימה בפייהם". אבל לבלוע אותה לתוך לבנו, זה תלוי אך ורק בנו. [רבי אליהו דסלר]

"ואתה תשוב ושמעת בקול ה'": אחת הדרכים המובילות

באופן ישיר אל התשובה, היא ההליכה בדרכי הענווה. אדם שאינו מתגאה ואינו מתפאר על אחרים, שערי התשובה פתוחים בפניו.

וכבר המליצו ואמרו על כך, שהמילה 'אלול', מכילה את המילים 'לא' ו'לו', ללמדנו שאם תהיה 'לא', כלומר שלא תאחז מעצמך יותר מדי, אזי תהיה שייך 'לו', להשי"ת. וכמה שתהיה יותר 'לא', תהיה יותר שייך 'לו'. ר' אברהם יעקב בולימובסקי ז"ל, היה נוהג לספר פעמים רבות מעשה שהיה בימיו של רבי בונם מפשיסחא, והדברים הותירו רושם רב. וכך סיפר: בפשיסחא גר יהודי שהתפרסם כחייט מוכשר, וכמי שמוציא בגדים נאים מתחת ידיו. רבים מאנשי הקהילה היהודית וגם בכירי האצולה מבין הגויים הזמינו אצלו חליפות, והכל יצאו מרוצים, ושיבחו את מעשי ידיו.

יום אחד חזר הפריץ מביקור ממושך במדינות זרות, והביא משם בד יקר-ערך, ועז היה חפצו לתפור מבד זה חליפה יוקרתית, בה יופיע רק באירועים חגיגיים. יועציו אמרו לו שכדאי להזמין אליו את החייט היהודי, שאין כמוהו בכל האזור מי שיידע להפיק את המרב והמיטב מהבד היקר. שמע האציל לעצתם, והזמין את היהודי לארמונו, הראה לו את הבד המיוחד, וביקשו שיתפור ממנו חליפת-אצולה יוקרתית.

היהודי שב לביתו שבפשיסחא וכולו קורן מאושר, על הזכות שנפלה בחלקו לתפור חליפה לפריץ בעצמו ובכבודו. הוא לא היה מסוגל להתאפק, וסיפר זאת לכל מי שבא עמו במגע, ברחוב ובבית הכנסת, כל מי שנכנס לאחר העבודה שלו בשבועות שבהם היה עסוק במלאכת התפירה, שמע ממנו אודות ההזמנה המיוחדת של הפריץ. והחייט אכן השקיע במלאכה זו את כל מרצו וכישוריו, ותפר לפריץ חליפה מהודרת ומיוחדת במינה.

ויהי כאשר סיים את המלאכה, ארז את החליפה בצורה מהודרת, ויצא לארמונו הפריץ, ושוב – כשכולו קורן מאושר, והפעם בגלל הכסף הרב שיכנס עוד מעט-קט לכיסו. הוא מתדפק על שערי הארמון, ומוזמן להיכנס אחר-כבוד ללשכתו של הפריץ, ובתנוחת גאווה בלתי-מוסרית שלף את החליפה מתוך האריזה.

אך הנה שוד ושבר; הפריץ מתבונן בחליפה, ופניו מצביעות על אי שביעות רצון מוחלטת מהיצירה של החייט היהודי. עיניו יוצאות מחוריהן מרוב כעס, עד שהוא נשמע צועק: 'תתבייש לך, זו החליפה שתפרת לי מהבד היקר שהפקדתי בידך?! האם זו נקראת בעיניך יצירה מלכותית?! הרי אין בחליפה זו מאומה מן היופי, מן החן וההדר, שציפיתי לראות בה! ועכשיו עוד הרסת לי את הבד, ותצטרך לשלם לי את מחירו המלא!'

היהודי לא ידע את נפשו מרוב תדהמה, ולא ידע מה דופי מצא הפריץ בחליפה זו. הוא רצה לשאול את הפריץ על איזה פגם הוא מדבר, אבל זה השליך את החליפה מידי מרוב כעס, עד שהיהודי נאלץ לעזוב את הארמון בבושפת פנים, והחליפה בידו...

עם שובו לביתו, נכנס החייט למרה שחורה, ושכב במיטתו ללא נוע. הדיכאון העמוק פגע בו בהעלותו על לוח-לבבו את הבושה שתהיה לו עתה מכל אלה שסיפר להם על 'התפירה המלכותית'.

מה יענה עכשיו לכל מכריו וקרוביו שיבקשו לדעת מה עלה בגורל החליפה? אבל, כאשר הפרנסה הציקה לו, קם היהודי והחליט לשאול בעצת הרבי מפשיסחא, ולהיוועץ בו ובפקחותו הנודעת. אולי הוא יידע את דבר-הפגם שמצא הפריץ בחליפה!

הרבי שומע את הדברים, מליט את ראשו בכפות ידיו כמי ששוקע במחשבה עמוקה, ולאחר כמה דקות הוא אומר לחייט: בוא ואיעצך עצה טובה. קח את החליפה שהפריץ החזירה לך, תפרום אותה לחלוטין, ותתפור חליפה חדשה מאותו בד, ובדיקוק אותה גיזרה שתפרת את הראשונה, ותביא אותה שוב לידי הפריץ.

החייט הביט ברבי ולא יכול היה להאמין שהוא שומע את הדברים יוצאים מפיו. הוא כבר היה בטוח שגם הרבי שוחק למשבתו... אבל הרבי חזר על דבריו בשנית. 'לך ועשה כדברי ותראה שלא תפסיד'.

בלית ברירה חזר החייט לביתו, ועשה כדבריו של הרבי, ובתוך ימים אחדים הביא את החליפה 'המחודשת' לארמונו של הפריץ. וראה זה פלא, כדבריו של הרבי כן היה. הפריץ התלהב מאוד מהחליפה, ולא גמר לשבח את החייט היהודי על כישוריו המיוחדים. ואף קרא לאשתו ולבני ביתו שיראו את החליפה ברוב הדרה. 'בדיקוק לחליפה כזו ציפיתי', אמר בהתפעלות, ושילם לו על כך בטבין ובתקילין. עכשיו חזר החייט אל בית מדרשו של הרבי, ושאלו לאמר, 'ילמדנו רבינו מה שונה החליפה הראשונה מן השנייה?'

השיב לו הרבי: 'ולענווים יתן חן', - בחליפה הראשונה שתפרת, והתגאית בה בפני כל חבריך ומכריך, והוצאת את העיניים לכולם, לא מצאת חן בעיני הפריץ וממילא גם חליפתך לא מצאה חן בעיניו, והוא סילקך בבושפת פנים. ברם, כאשר נפשך היתה שפלה, והתנהגת בענווה, ובצורה זו תפרת לו את החליפה. הרי שהקב"ה נתן את חניך בעיניו, והסוף היה טוב. וזו גם הדרך לתשובה... (עלינו לשבח)

"למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל":

יש להבין מדוע נאמר בכתוב "למען תהיה לי השירה הזאת לעד", וכי זקוק הקב"ה לעדות, והרי עדות זו כלפי ישראל מכוונת.

ברם למה הדבר דומה, למלך ששיחרר את עבדו מבית הסוהר, לאחר שהלה ישב שם בעוון גניבה, ומינהו לשמור על אוצרותיו. אך מכיון שהכיר המלך טיבו של עבד זה שהיה גנב בתחילה, והיה יסוד להניח כי יכשל שוב בגניבה ויתחייב מיתה, כתב לזכרון בספרו כי העבד הזה היה גנב. הבריות היו סבורים כי המלך כתב זאת, כדי להתרות בעבד שאם יחזור ויגנוב יענש בכפלים. אולם באמת לא כתב המלך זאת אלא בשביל עצמו, כדי לזכור שלא להעניש את העבד בעונש חמור אם יגנוב. משום שהרי ידע מלכתחילה כי גנב הוא מטבעו ואם בכל זאת בחר בו לשמור על אוצרותיו, אין הוא יכול לבוא אליו בטענה כה חמורה אם יכשל העבד ויגנוב... כיצא בזה קיבל ה' יתברך את השירה לעדות בשביל עצמו - "לי לעד" לבל יביא על ישראל עונש כה חמור - לכשיחטאו. כי הרי מלכתחילה ידע שסופם לחטוא - "כי ידעתי את יצרו" ואם בכל זאת בחר בהם להיות לו לעם סגולה, אין הוא יכול לבוא אליהם בטענות חמורות. (המלבי"ם)

קדמי ביטוחים

המרכז הארצי לביטוח רכב

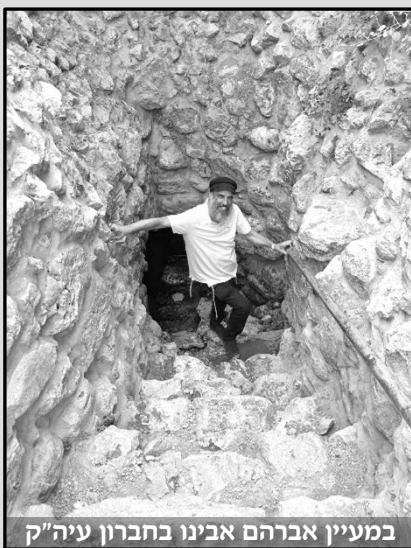
מחירים הכי זולים, תנאים הכי טובים,

והעיקר כולם בבית מרגישים.

דירה. עסק. חיים.

פנסיה. משכנתא.

2770 * מתקשרים ומרוויחים...

במעין אברהם אבינו בחברון עיה"ק

לע"נ: ר' משה בר ג'ימול, מרת רחמה בת ביחה, ר'אברהם נתניהו בר אסתר רוזה וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת קלוד מכלוף בן חסיבה מיכל בת רינה זקלן בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת ר' יצחק ונונו בן ממו ראובן פרץ בן שמחה רחל בת זהבה ז"ל

לעילוי נשמת איידה בן זקן בת קמרה, שמעון ונונו בן ממו, פולת גוטא דחן בת קמרה, אברהם שלום (רובן) בנות בן קמרה

לרפואה והצלחת אליס ונונו בת קמרה, יונה בת אסתר, אראלה בת לילי, אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת אהרון רונן בן אליס יצחק ונונו ומשפחתו